

Топікан > Статті > Корупція > Кримінал > Як РФ дезінформує українців через рекламу у Facebook: від залякування до шахрайства

Як РФ дезінформує українців через рекламу у Facebook: від залякування до шахрайства

Читати на російській

Як РФ дезінформує українців через рекламу у Facebook: від залякування до шахрайства

Шовени у Facebook з'являються рекламні повідомлення, які є частиною російської інформаційної кампанії проти України. Шкідливий контент може ховатися за заманливою пропозицією отримати міжнародну допомогу чи впадовати світлина українського військового, зображення якого насправді згенерувала штучний інтелект.

Вплив російської дезінформації через рекламу на платформі Meta дослідили Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (ЦСКІБ) і Центр демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ), зазначає RFI.

Фото © Dado Ruvic / Reuters

Результати дослідження презентували на брифінгу 30 квітня. Автори з березня до листопада 2023 року виявили та проаналізували 536 рекламних повідомлень із 396 профілів, таргетованих на українську аудиторію Facebook.

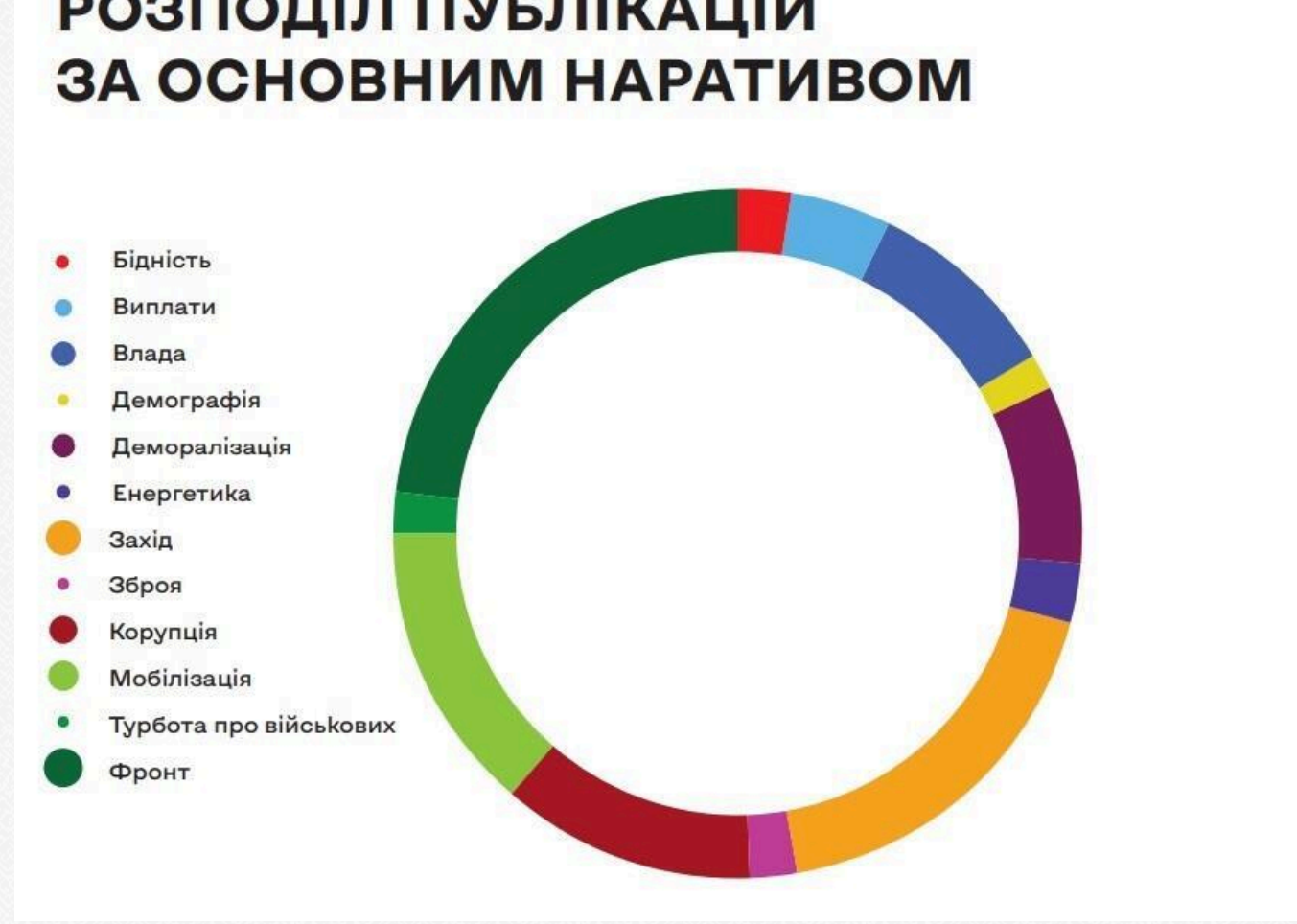
Як зазначає заступник керівника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Микола Балабан, нині більшість інформаційних операцій, зокрема російських, відбуваються через соцмережі. За його словами, корпорація Meta, до якої належить Facebook та Instagram, серед найбільш безпечних месенджерів. Це зумовлено тим, що компанія вкладає ресурси в боротьбу з фейками на своїх платформах, а також взаємодіє з українським громадянським суспільством і державними органами.

Попри це росіяни намагаються всіляко обминати правила спільноти й інформаційно впливати на українських користувачів. Аналітики регулярно скаржаться на аккаунти, які видають себе за українських посадовців. От останнього тижня дослідники виявили шість таких сторінок, три з яких нібито Олени Зеленської, по одній — Олександра Сирського, Збройних сил України та Володимира Зеленського. «Ці аккаунти закриваються — росіяни створюють нові, і так постійно. Це свідчить про те, що росіяни все одно хочуть їх використовувати й цю методику не припиняють», — зазначає експерт ЦСКІБ.

Балабан наголошує, що громадяни, які користуються Facebook і дізнаються звідти новини, мають розуміти, що з ними онлайн постійно «російський товариш майор», який здійснює інформаційні операції за допомогою ботів.

Мобілізація, корупція і «поганий Захід»

Дослідження виявило, з якими наративами найактивніше працює Кремль, спонсоруючи рекламу в Facebook. У звіті йдеться про 12 ключових тем російської дезінформації: бізнес, виплати, серед демократії, девалюація, енергетика, Захід, зброя, корупція, мобілізація, турбота про військових, фронт.

Найпопулярніші теми для антиукраїнської реклами у Facebook © Скриншот / spravdi.gov.ua

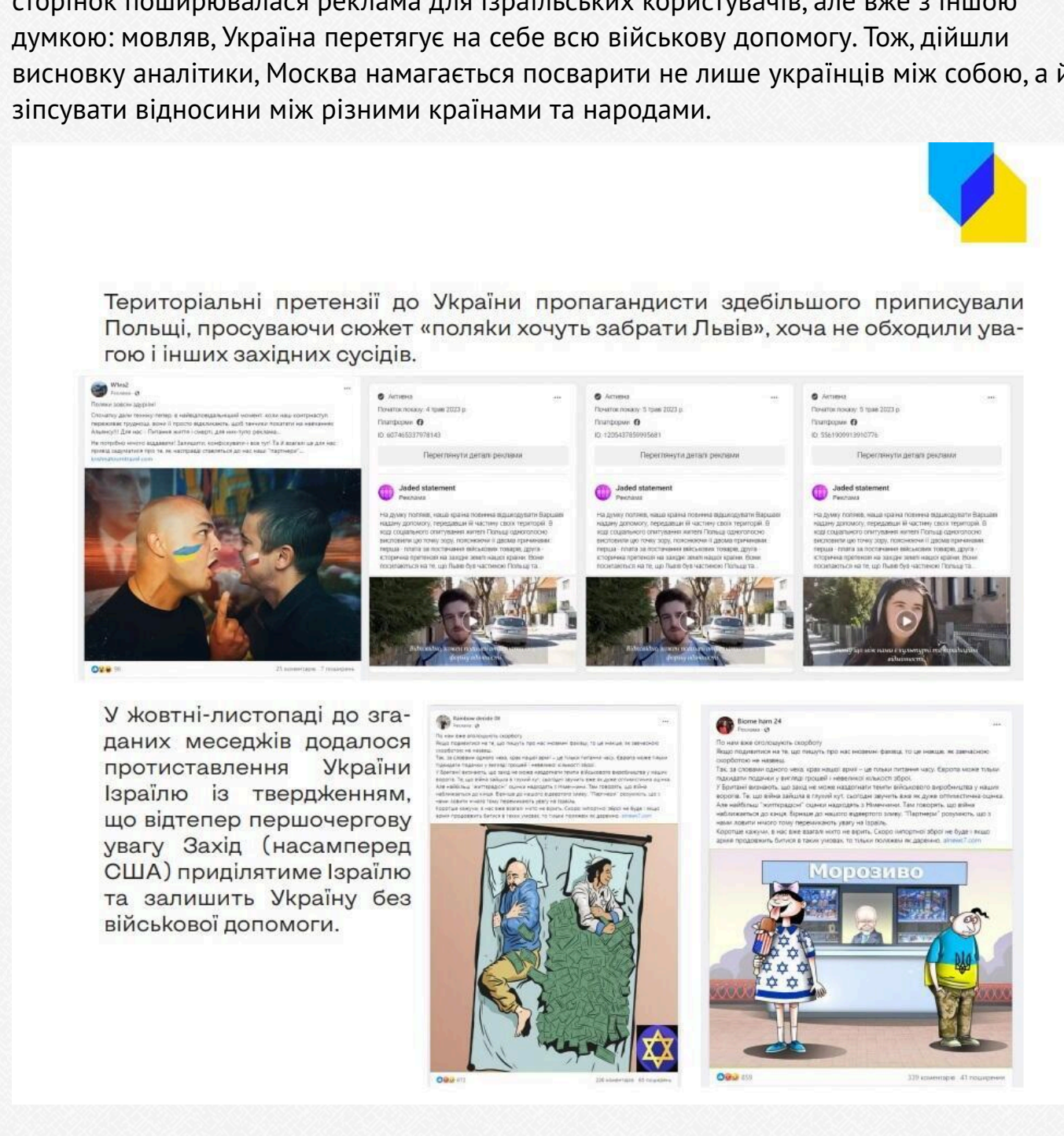
Як пояснює аналітик Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Сергій Жуков, мета будь-якої психологічної операції, вочевидь зрештою російськими спецслужбами, підштовхнути об'єкт до дії або бездіяльності, які йому нашкодять, а замовнику допоможуть.

За його словами, найчастіше Росія, продуюючи антиукраїнські рекламні повідомлення, приділяє увагу ситуації на фронті, дискредитації західних партнерів і міжнародної співпраці, темам мобілізації та корупції. Трохи менше контенту стосується влади, без прив'язки до корупційних скандалів. Решта повідомлень — із наративами про «неправильний рух» українського суспільства, зростання злочинності, зневагу між громадянами за мовними, релігійними чи іншими ознаками — спрямовані на деморалізацію українців.

«Автори подібного контенту переслідують такі завдання: деморалізація громадян, підштовхування їх до бездіяльності в справі оборони України — тобто не мобілізуватися, не донатити, не довіряти владі, максимально ховатися від повномасштабної війни та необхідності брати в ній участь в тій чи іншій формі. І, відповідно, це провокування максимальної кількості штучних чи не зовсім розколіє у суспільстві, внутрішніх конфліктів, як-от за лінією цивільні — військові, влада — громадяни, громадяни різних категорій і груп», — розповідає Жуков.

Антизахідна риторика в рекламі, наприклад, просуває меседжі про претендування судів України на її території. Найбільше таких фейків про Польщу, але є і про Угорщину чи Румунію.

Дослідники виявили, що після атаки ХАМАС на Ізраїль у жовтні з'явилася більше повідомлень, звернених одночасно до українців та Ізраїльтян. У першому випадку контент відображає тезу про те, що через ескалацію в Газі США припинять допомогати Ізраїлю, а спрямують всю підтримку Ізраїлю. Паралельно з аналогічних сторінок поширювалася реклама для Ізраїльських користувачів, але вже з іншою думкою: мовляв, Україна перетягне на себе всю військову допомогу. Тож, діїшли висновку аналітики, Москва намагається посварити не лише українців між собою, а й зіпсувати відносини між різними країнами та народами.

Приклади російської пропаганди в рекламі у Facebook © Скриншот / spravdi.gov.ua

Про те, що в полі зору росіян не лише український сегмент соцмережі, каже і дослідник у Digital Forensic Research Lab Роман Осадчук. «Усі ці кампанії показують одну річ: росіяни моніторять медійний простір всіх країн, які таргетують, включаючи Україну, Європу і Сполучені Штати», — зазначає експерт.

Він згадає, що наступного дня після скандалу в прямому ефірі, коли нардепка Інна Совзун розлакалася через слова екзаспуніції міністра оборони Ганни Маляр, з'явилася відповідна реклама на платформі Meta.

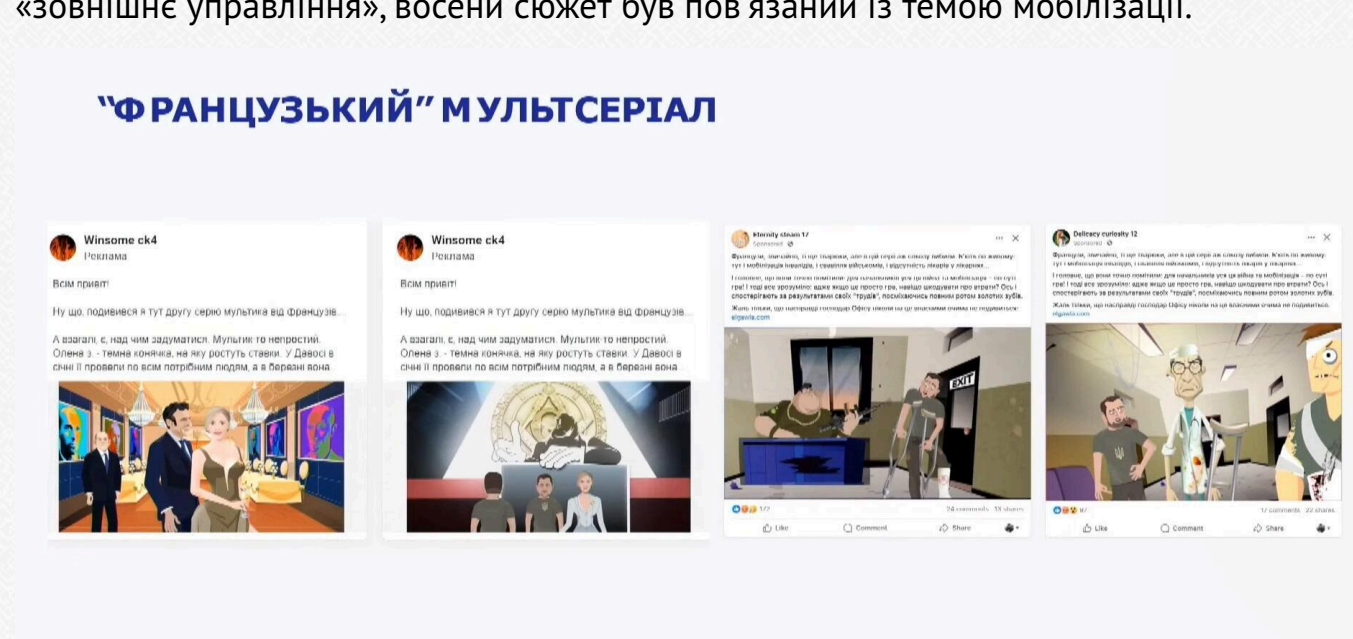
Сторінки-клони та «французький мультсеріал»

Заступник директорки Центру демократії та верховенства права, головний експерт із медійного права й модерції контенту в соціальних мережах Ігор Розкладай зауважує, що Росія знайшла спосіб обійти обмеження і запускає дезінформаційну рекламу за допомогою нової ботоформи, яку поки що не вловлює система. Українським фахівцям доводиться в ручному режимі регулярно надсилати Meta такі публікації. До того, як пости видалять, вони встигають наростити охоплення і набирати реакцій.

Серед трендів — поява клонів сторінок військових і волонтерів, від імені яких просять гроші начебто на благодійність. Також почастилися випадки реклами, орієнтованої на поляків, які, за словами експерта, реагують на фейки так само емоційно і зі «зрадою», як і українці.

Крім того, у досліджуваний період РФ вдалося до мімікрії під українські медіа і навіть створила фантомний інтернет-видання «Пульс України».

Окрему увагу аналітики приділили псевдофранцузькому мультфільму, з якого, за їхніми словами, «стричач російські вуха». Більшість серій відтворюють наратив про «зовнішнє управління», восени сюжет був пов'язаний із темою мобілізації.

Інформаційні атаки в соціальних мережах: дослідження впливу російської дезінформації на мобілізацію в Україні

Псевдофранцузький мультфільм з антиукраїнськими меседжами © Скриншот Media Center Ukraine — Ukrinform / YouTube

Підробні оголошення інколи запускають від імені нібито офіційних структур. Одна з найцікавіших реклам, яку виявив моніторинг, стосується так званої чорної трансплантології дітей. Фейкова пам'ятка від буцімто міжнародної організації розповідає, як уникнути викрадення дитини на органи. Як пояснює Ігор Розкладай, вочевидь, ця публікація призначалася мешканцям прифронтових територій, де тривала евакуація. Таким чином, додає аналітик, Росія відпрацювала трек протистояння між військовими та цивільними, намагаючись зобразити українських бійців як загрозу для українських дітей, яких нібито продають «чорним трансплантологам».

Мовна тема все ще лишається інструментом кремлівської пропаганди. Розкладай зауважує, що Росія веде «гру за обидві команди». Тобто одні сторінки пишуть про буцімто дискредитацію російськомовних в Україні, інші закликають депортувати всіх, хто спілкується російською. «Як задумують автори контенту, ймовірно, за допомогою таких протилежних повідомлень має зростати рівень напруги, недовіри, конфліктності», — додає експерт.

Карикатури та шахраї

Медіаексперта, авторка антифейкового проєкту «НотаЕнота» Альона Романюк зазначає, що Росія веє змінює своїх підходів: апелює до емоцій і використовує всі «тришкини, що є в українському суспільстві». Експертка звертає увагу на карикатури, які шодня малюють чи не в «приміслових масштабах». Головного героя — українця — зазвичай зображують із чубом і в шароварах.

Для привернення уваги, зауважує медіаекспертка, потрібен емоційний меседж, чого і досягає РФ за допомогою карикатур. Поки читач роздивляється зображення, яке його зачепило, алгоритм фіксує це і надалі пропонуватиме схожий контент.

Підозріла реклама у Facebook також загрожує втратою персональних даних і навіть коштів. По-перше, пояснює Романюк, шахраї в рекламі можуть обіцяти грошові виплати від буцімто міжнародних організацій чи банків. Однак, перейшовши за покликанням на сайт, користувач ризикує передати зловмисникам особисту інформацію.

По-друге, шкідливий контент створюють за допомогою штучного інтелекту. Наприклад, у реальному відео з українського телеканалу за допомогою технологій змінюють голос ведучого і пропонують «чудо-ліки» від різних захворювань.

Романюк додає, що деякі сторінки розкривають лише для того, щоб виявити патріотично налаштовану, але недостатньо медіаграмотну і вразливу до фейків аудиторію. У цьому контексті — вірусні публікації у Facebook із закликами на кшталт «У вас немає серця, якщо ви не поставите лайк». На супроводжувальній фотографії — діти, військові, тварини...

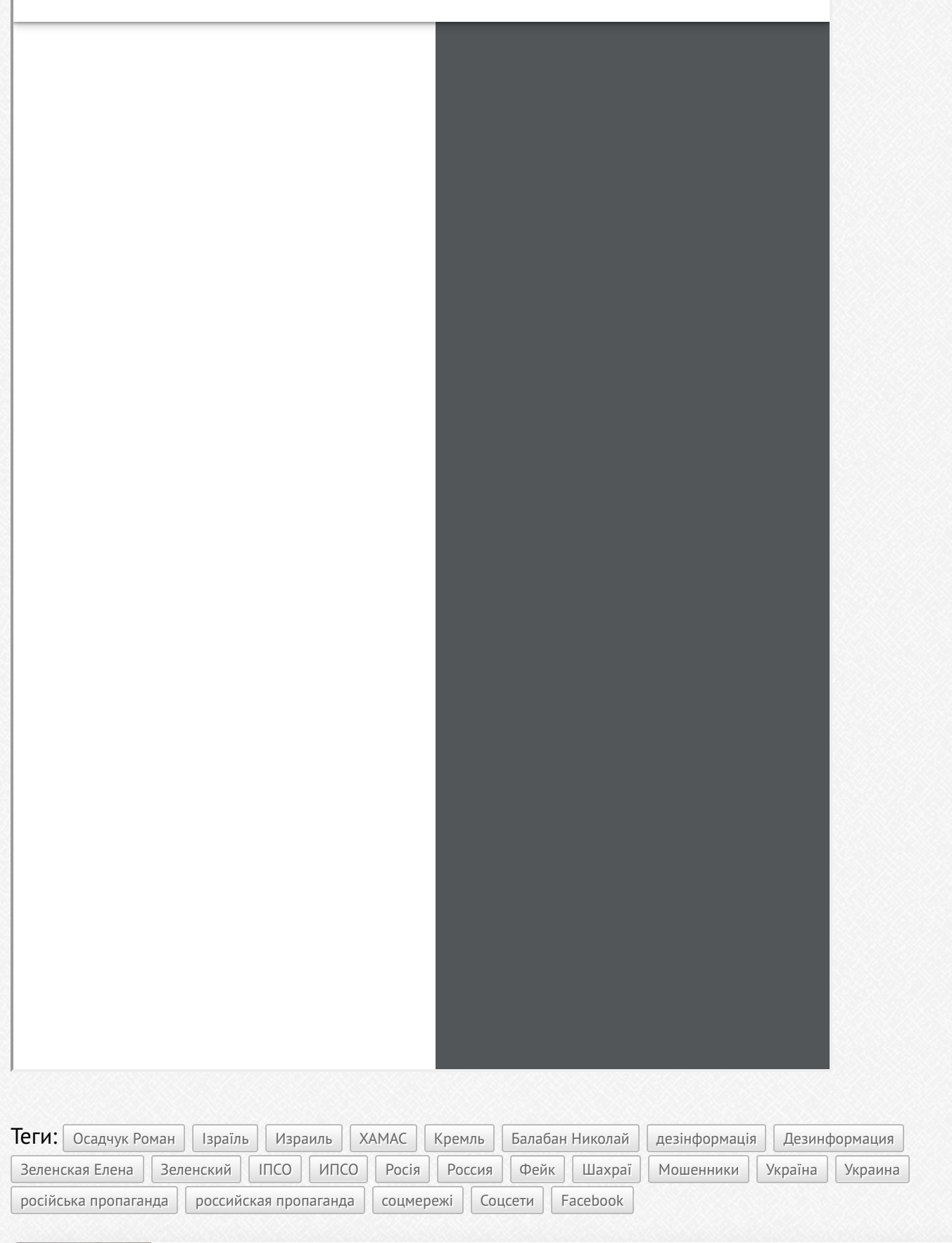
На відеофуту зазначають, що російська реклама у Facebook загрожує не лише відвертій брехнею, а й збором даних із розвідувальною метою. Наприклад, пост може спрямовувати на чат-бот у Telegram і запрошувати під виглядом скарг інформацію про українських військових чи держслужбовців.

Як виявити фейк

Згідно з дослідженнями, ознаками фейкових сторінок, які мають викликати підозру, є:

- безмісцеві назви, вочевидь згенеровані автоматично;
- фото профілю або відсутнє, або використано зображення фотомоделі чи пейзаж;
- використання довільних характеристик в історії профілю сторінки (Музикант/Гурт, Танцюрист, освітній сайт, Ресторан, Нерухомість);
- відсутність інших публікацій, окрім рекламних;
- час створення сторінки — напередодні першої рекламної публікації.

Експерти закликають українців дотримуватися медіагігієни. Зокрема, не перехитити за підозрілими повідомленнями, не поширювати під впливом емоцій дописи, «хочити» свої підписки й аналізувати будь-який додатковий контент у соцмережах.

Теги: Осадчук Роман | Ізраїль | Ізраїль | ХАМАС | Кримінал | Балабан Микола | дезінформація | дезінформація | Зеленська Олена | Зеленський | РПЦ | ІПСО | Росія | Росія | Фейк | Шахраї | російська пропаганда | російська пропаганда | Лоуренс | Соцсети | Facebook

Марія Войтенко
ОГЛЯДАЧ НОВИН

03 травня 2024, 16:25 | Переглядає: 2585 | Коментарі: 0

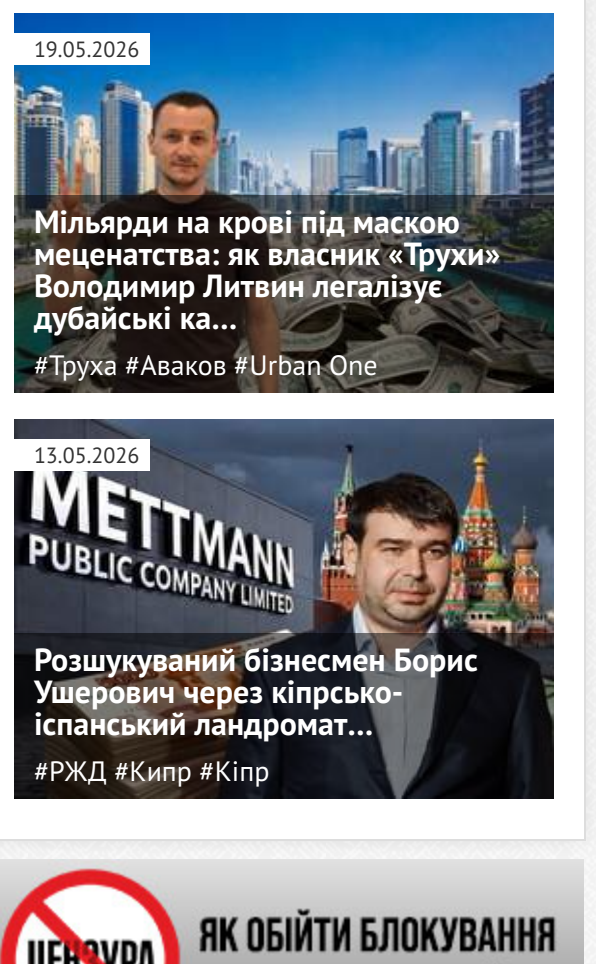
Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі: [показати результати опитування](#) | [показати всі опитування на сайті](#)

Головна | Про нас | Статті | Архів | Завантажити | Контакт

Політика конфіденційності

Важливі новини

Останні новини

- 16:50 «Догона замість справи: ВРП нікого покарав судом Котушечки, який зняв арешт із київського готелю «Русь» в інтересх банку Tinkoff»
- 16:45 Переховувала штурмовика «Шанман» та коригувала вогонь: у Львові СБУ затримала російського агента
- 16:39 Спільні фігуранти та фіктивні фірми: як пов'язані між собою потонові гіганти UVARE та «Tobacco and Vape»
- 16:33 Ситуація на фронті: росіяни 65 разів атакували позиції Сил оборони від початку доби
- 16:27 Смертельна ДТП на трасі Київ—Чортів: у зіткненні двоє легкових на Львівщині загинули троє людей
- Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- Засновник Fige Point Деніс Шілерман закликає до участі у створенні «бюджетного аналога Радіо1» спільно з РІВБ
- 16:16 Загроза з Білорусі замикається постійною, але ударник утримує віль кордонну межу. — ДПСУ
- 16:12 «Я не впізнав його»: колишній суперник Усна назвав прізвище його «душе поганого» подкастника
- 16:06 В ЄС зростає кількість депортованих українців: ДМС назвали головні причини
- 16:00 «Білі зупинили після гонгу»: Вертушев виконав скасування результат подкасту з Жовнем
- 15:55 РФ оприлюднила фото пошкодженого газозову «Арктик Метгаз» та звинувачує в атаці України
- 15:50 Кількість постраждалих від масованого удару по Києву зростає до 91 особи
- 15:46 Російські атаки на Дієрґані та Краматорськ: чотири людей загинули, кількість постраждалих зростає
- 15:41 Економічне гальмо КНР: як внутрішній спад у Китаї провокує нові торгові війни з США та ЄС
- 15:38 Дональд Трамп пригрозив Ірану масштабною війною у разі провалу мирних переговорів
- 15:32 Схема на мільйони євро: у Греції викрили мережу держслужбовців та бухгалтерів, які грабували фонди ЄС
- 15:25 Апеляційний суд Миколаєва залишив у силі штраф на 4,9 мільйона гривень за контрабанду сою
- 15:23 Затоплення на Орлівському напірному за дабу зареєстровано майже 30 бойових злітень
- 15:17 Голова МЗС Андрій Сибіга та представник понад 70 неземних димісій віддалили місяць обстрілі у Києві
- 15:11 На Одещині посадовцю соціальної ради підозрюють у незаконній передачі 5 гектарів землі забудовнику
- 15:06 Знайшли в автомобілі «білу речовину»: У Чехії митрополита РПЦ Іларіона заарештували у зберіганні наркотиків
- 15:00 Стався вибух в одному з портів Одещини: у ФМС прокоментували інцидент та чутки про пошкодження парусника «Дружба»

Теги новин

COVID-19 | аресия Росии | Атака | Війна

Війна ВСУ

Домашня Топка | Донбасс | ДПТ | Зеленський | ЗСУ | Киев | кия | коронавірус | Корупція

Напад Росії на Україну

Нападение | Росии | на | Украину | окупанти | Порошенко | Путин | Росія

Россия | су | США | Украина | Украина | ЧП | Эпидемия | коронавірус

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможє
- Частково зможє, але не відразу
- Ні, не зможє
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування | Показати всі опитування на сайті

